

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „**Marodni Tiskarni**“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „**Rodoljuba**“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Iz slovenske kmetije.

Stikali so manjši lesni trgovci v času, ko so se nove puške za armado delale, po orehovem lesu. Oreh daje senco in žlahten, drag sad za potvice. Kaj za to! Ženska je sicer mrmrala. Hajd za 10 gl.! — V enem letu dobi, če orehi obrodijo, toliko za orehe. Zdaj stičejo lesni trgovci za hrastovjem. Nekaj hrastovja je še ostalo pri nas. Zaradi listja in lesa za korita se je varovalo. Kakor norec prodaja naš kmet ta les. Za »švelarje«, za »šif-holc«. Po kubikih, po švelarjih prodaja. Račun poda, da prodajalec še toliko ni dobil za les, kar bi mu dal, če bi ga za kurjavo uporabil. A grozni računi pridejo. Kmet tudi ničesar ne dobi za les. Barantija je taka. Kubik — švelar — potem premajhen kup, kesanje in pravda, ki vse požre. Ali že prej kesanje. Prodajalec se ne drži pogodbe. Pravda, draga pravda! Trgovinska stvar, v kateri ne velja razdiranje pogodbe zaradi nadpolovične prikradbe ali goljufije, kakor to prav narod označuje. Pravda, pa tudi ječe radi kake goljufije, po krivem priseganju otrok uboze kmetiča in njega samega, ki se je hotel kako izviti iz pravde. Škoda, velika škoda! Stroški, veliki stroški in zaprtija, izguba delavske, merodajne delavske moči v gospodarstvu dotičnega kmeta za več mesecev, morebiti po leti, ko je dan tako dolg. In na zadnje zastoj prodal hrastovje! In potem gola hosta! Obesi se, če je še kako drevo v hosti! Prej pa zmoli rožnivenec, ta tvoj spremljevalec skozi to tvoje ubogo življenje, slov. kmet!

Priznati moramo, da so po večjem manjši lesni trgovci in kmeti oderuhi prav pobožni ljudje. Kapelice zidajo in rožnivenec nosijo v žepu. Cekmoštri so tudi. V tem znamenju je na Slovenskem zmagovanje v prodaji in nakupu lesa. Sv. Anton pa pri prodaji živine sodeluje. — »Brez vsega tadla je«, — pa čez pol ure po prodaji že pokaže kravca, da je krvomočna. Pravda. Prisežem, da pri meni ni bila krava krvomočna! Stroški in plačilo krmljenja. In tako naprej, ljubi slovenski kmeti.

Nekateri izmed vas se šteje med pametne. Visoko glavo nosi. Ob volitvah čez rame pogleduje vse, kar ni pop. Pred njim pa hitro zgane klobuk — habt Acht — doli! In svoje hoste, ta božji blagoslov, tako neumno prodaja, da bi mu človek s krampom na glavi puščal. Slov. kmetje, spomnite se vseh vaših prodaj lesa, jelovine, orehovine, hrastja in seštejte tiste kupčije, ki so kakemu kmetu le količkaj dobička dale, seštejte one strahovite slučaje teh prodaj, po katerih kmet-prodajalec na to misli, da se kam na klin obesi.

Nič ni prodati, kako prase ali kak goveji rep, moram v hosto, pravite! Res, ali za božjo, sveto božjo voljo ne tako neumno! Pogledajte, kaj imate v hostah in vprašajte kakega poštenega zvedenca, kaj imate vrednosti, preden prodajate! Naj tiste »kubike« hudič vzame, na katere se ne razumete, ker poznate le nekaj krščanskega nauka in ta ni za kupčije po kubikih. —

Tu v malem, a za vsako kmetiškopravkarstvo važnem, dostikrat usodepolnem prodajanju vašega lesa, trpite slov. kmeti velike škode; vaša gospodarstva pa za bodočnost dolgo, trajno škodo. Le pomislite, kaj je kmetiji hosta, dobro zarezana hosta! Vprašajte se, kdo je tega kriv? —

Večji kmeti uvidevajo, da če ni pri hiši več odraslih otrok, s kmetovanjem ne gre naprej. Delavci so šli v Ameriko in na Nemško. Otroci sami bežijo iz domače hiše ven na tuje. Vsi kmeti vidijo, da grajščine zdaj ne morejo gospodariti, ker jim manjše kmetije ne morejo dati delavcev. Je tudi za te vse v Ameriki. Grajščine se prodajajo, se morajo prodajati. Kupci istih njen svet na drobno razprodajajo. Kmeti kupujete, drago plačujete. Zadolževate se, pa kupujete. Dobro je, da kupujete. A dostikrat ali vedno kupujete izropan svet, hoste brez dreves, njive, ki že 10 let niso gnoja videle, travnike, ki jih mah porašča, na katerih ulaga orkuje. Preden je grajščak grajščino moral prodati, oropal jo je navadno najlepšega. Pa včasih pride kaka grajščina še lepa, v cvetju iz proste roke na prodaj. Ali ste že slišali, da se je kaka slovenska občina na kmetih združila, da nakupi kako grajščino? Navadno so na grajščinah hranilnice intabulirane. Te čakajo. Nekaj tisoč se dobi kmalu. Saj razprodajalec tudi že prvi dan več tisoč plačanih dobi. — Nič tega, to bi bilo za kmeta vse preveč »ceremonij«, pravijo »gospod« v farovžu in za njim naš možati kmet.

Nič bolj neumnega ni najti v kakem gospodarstvu, kakor to zijanje ob prodajah grajščin na naši zemlji. Zopet je jedna šla. Potem oklic, prodajalo se bo na drobno. Stika se po denarju in potem licitirajo uboge pare, da je groza, pišemo groza, možati slov. kmetje! Le spominjajte se tacih licitacij, ki ste jih dozdej videli v vaši bližini. Tako nabijate, kakor bi bili brez uma. Pa bi lahko vaš občinski odbor mesto mesarja kupil grajščino in bi ta brez iskanja profita razprodal polje, travnike, vinograde; hosta, lepo okrožena velika grajska hosta pa bi ostala kot profit vsej občini, ki bi imela stavbeni les za vse občinarje in listje, in v sili drva za kurjavo občinarjev, grajsko poslopje pa za šole, katerih vsako zidanje

stane občino do 20 tisoč gold., ki bi bilo občini zastoj. — Slovenski kmet, dokler si še tako neumen, ostani ob volitvah doma, nič ne pojdi volit, vsaj si le ovca, katere žene duhovenski pastir kamor hoče! Vprašajte kmete okolo Trebnja in okolò Št. Jerneja; zdaj uvidevajo ti možati volilci Šusteršiča in Dulerja, kako pametni so bili, ko so puščali grajščinske svetove pred nosom iz svojih kmetiških rok.

Kmetje okoli Grosuplja, kmetje tu in tam, izpred nosa vam bodo pokupili grajščinske dobre svetove drugi in vi se boste jokali. Vrzite no vaše debele klobuke na tla, da pride kaj svežega zraka na vaše glave!

Politični pregled.

Državni zbor. V sredo je poslanska zbornica zaključila svoje predbožično zasedanje. V zadnjih sejah se je bavila s postavo o kmetijskih zadrugah. Ta postava je bila odobrena. S tem je pa ustvarjen šele okvir, ki ga bodo imeli popolniti dež. zbori. Klerikalci upajo, da bodo mogli te zadruge izkoristiti v svoje namene in zlasti kranjski klerikalci upajo, da bodo na te zadruge obesili svoja konsumna društva. To upanje se jim pa ne izpolni, — za to bo že skrbel kranjski dež. zbor.

Spravna pogajanja. Po novem letu poskusi vlada doseči porazumljenje mej Čehi in Nemci, a že sedaj se kaže, da ta pogajanja ne bodo imela uspeha. V podučeni krogih se govori, da pride do odprave ali premembe sedanje ustave, če bi se ta pogajanja ne posrečila in menda bo res tako.

Vojna v Južni Afriki se nadaljuje z menjajočo se srečo. Danes dosežejo Buri kak uspeh, jutri ga dosežejo Angleži. Poroča se tudi, da tečejo pogajanja med Buri in Angleži zaradi miru, a z obeh strani se stavlja taki pogoji, da bodo pogajanja najbrž brez uspeha.

Dopisi.

Od Sv. Jurija ob južni železnici. Ko sem zadnjič poročal o naši kmetiški zadregi, obljubil sem, da se še povrnem k tej stvari, ki zasluži prav pošteno, da izgine čim preje, od koder ja prišla. Naj storim to nekoliko danes.

Kolovodje te zadruge so, kakor ob sebi umevno, naši duhovniki, pred vsemi seveda sladkoustni Valentin in kodroglavi Grega. O teh dveh gospodih hočem najprej spregovoriti. Župnik je, kakor skoro vsi njegovi tovariši, denarja lakomen. Oni dan je prezidal posestnik M. v Lokarjih svojo hišo in jo dal kot pobožen klerika-

lec blagosloviti. Za to je bil določen prvi kapelan Erker, ki se je že napotil k posestniku. Na pol pota dohiti ga ženska iz farovža, poslana po župniku, ki mu veli, naj se vrne, da pojde on, župnik, hišo blagosloviti. Kaplana je župnikova lakomnost bržčas spekla v dnu njegove duše, in vrnil se je po drugi poti v kaplanijo. Župnik je blagoslovil hišo, pa menda ne zastonj, kajti ta posel zdel se mu je tako hvaležen, da je šel drugi dan še stenske podobe blagoslavljat.

Pred tedni je umrl tukajšnji posestnik in bogatin Solin. K zadnjemu počitku so ga spremili vsi trije duhovniki in mu tako prepevali, da so nekateri menili, da prepevajo aleluja. Lani pa, ko je umrl borni kočar, mu še groba niso poškopili. Se pač vidi, da premaga denar dostikrat našega ljubega Boga. V zgodovini starega veka beremo, da je živel grozovit lakomež denarja. Ko so uvideli, da mu ne morejo dovolj nanositi, prijeli so ga, razstopili ponev zlata in mu ga vlili gorečega v grlo. Šentjurčani seveda ne storé kaj takega, vendar pa nasitijo skoro gotovo svojega fajmoštra, ako mu vsi brez izjeme izročé vse svoje imetje.

Povedal bi še katero o kaplanu Gregcu, pa mi je prostor premajhen. Prihranim si torej popis njegovih večernih obiskov za drugo pot.

Zdaj le še nekaj o konsumu, ki bode kmete, kakor se kaže, prav kmalu rešil — česa, misli si vsak sam.

Konsum je otrok našega fajmoštra, ki drugih otrok ne sme delati. Kakor vsaka farovška zèl, dela tudi ta paglavec škodo in zgago mej zaslepljenim ljudstvom.

Ker ga ne marajo v farovžu, obesili so ga po stari navadi občini na vrat in ga nastanili v občinski hiši. Hiša je del občinskega imetja in ima služiti samo občinarjem in njih koristim. Ker pa je oddana konsumu, čegar udje so tudi Poni-kovljani, Drameljčani, Šentvičani, Teharčani in drugi sosedje, služi torej protipostavno tudi drugim občinarjem, ki šentjurski občini niti beliča ne plačujejo; ker je oddana še brezplačno, imajo škodo ne le občina kot taka, ampak še posebej oni občinarji, ki niso konsumarji, ki pa plačujejo največ davka in največ doklad.

In takega nereda ne zapazi pristojna oblast?

Postavno smejo kupovati v konsumu samo udje. Šentjurski konsum ima menda posebne postave, kajti tu kupujejo prav pridno tudi neudje, ki si izposojujejo od udov knjižice ter tako očitno goljufajo. Tega bi vendar ne smela dopustiti posvetna in posebno še duhovska oblast, ki v enomer javka, da vera peša. Moj Bog, ali so goljufi verni ljudje?

Konsum dela ob sebi umevno imenitne »gšefte«. Nakupil je v svoji modrosti več meterskih stotov fižola po 9 gld., cena pa mu je sedaj 7 gld., ne da bi bilo upati kaj boljšega. Zato bo izgube okoli 200 gld., katerih pa ne bosta povrnila ne župnik, ne Ciglarjev Tonček.

Orehi so bili sprva zelo dragi, sedaj pa je padla cena od 17 kr. na 11 kr. Neki Prevorčan jih pripelje v Šentjur, hoče jih prodati Kartinu. Ko pa mu ta pove, da plačuje zadrega dražje, peljal jih je na njegov svet v zadrego in jih prodal njej po 14 kr. kilo, proti temu, da je pristopil s 50 krajcarji konsumu. Ves radosten nad nepričakovano dobro barantijo, kajti dobil

je blizu 30 gld. več, nego bi bil dobil pri Kartinu, hvalil je po trgu pamet šentjurskih svedrcev, češ, tako ne bi bil speljal na led nikogar niti v onem kraju, ki je s plankami obit in kjer opoldne s košem zvonijo.

Pa porečejo kmetje, da je to za-nje dobro, če dražje prodajajo. Prav! A kdo plača dražje? Ne kmet-konsumar, ki jemlje iz enega žepa, da deva v drugega? Tistih 30 gld., katere ste praveč plačali zitemu Prevorčanu, ne vidite nič več, kajti tako neumen ni, da bi šel kako drobnarijo po tri ure daleč kupovat.

One dni sta si ogledovala našo zadrega uradnik Beck (?) z Dunaja in neki pisar iz obližja dr. Žlindre. Ne vem, kakšen namen da sta imela. Menda bi radi dobili od ministrstva podpore, ali pa sta preskušala Ciglarjevega Tončka, če je že goden za profesorja figologije. Kajti pripoveduje se, da si potni Ciglarjev Tonček svoja čeva s konsumskimi figami, katere potem skrivaj zaliva s šnopsom. Če je to res, nimamo nič zoper, ker boljši je fige jesti, nego jih kazati — v pohujšanje ljudij.

Svet tedaj vidi, da ima naš konsum in njega roditelji najboljše namene v besede prav razumljenem pomenu. Le doseči jih ne morejo tako lahko. Zato pa ubirajo razna pota, kakor so konsumska gostilna, konsumska pekarija, konsumska mesarija in enaka konsumska bedarija. Za ta podjetja dobili so baje že dovoljenje in prično z delom o novem letu. Čudimo se le, da jim gre oblast tako na roko, dočim si morajo drugi ljudje pete zbrusiti, predno se jim kaj dovoli.

Za danes končam, svest si, da padejo tu napisane besede župniku in kaplanu na jezik in da potem nje »Bogoljuba« in »Narod« na prižnici in v spovednici prekolneta in priporočita.

Ko se to zgodi, bodem zopet poročal, morda se oglasim še preje, kajti vreme je zelo spremenljivo. Ž njim se spremenjamo mi, le šentjurski fajmošter ostane kakor je bil — denarja pohlepen.

Domače in razne novice.

Slovanski centrum in njegov načelnik dr. Šusteršič hočeta javno mnenje falzikovati in na tako neokreten način, da mora vsak človek, ki ima količkaj razuma, takoj spoznati, da uganja imenovani klub pravi humbug ad majorem gloriam dr. Šusteršiču. Kakor današnji listi poročajo, izrekel je slovanski centrum v svoji včerajšnji seji dr. Šusteršiču za njegovo možato in stvarno zagovarjanje slovenskega vseučilišča v državnem zboru najtoplejše zahvalo ter mu izrazil svoje polno zaupanje. Dr. Šusteršič je torej po mnenju slovenskega centra univerzitetno vprašanje možato (?) in stvarno (?) v parlamentu zastopal, in to naj slovanski svet verjame? Človeka mora sram biti, če take laži po klerikalnih listih čita; kajti cela zbornica z občinstvom na galerijah lahko priča, da je trditev slovenskega centra povsem neresnična in da je ravno dr. Šusteršič bil največji grobokop nujnega predloga, tičočega se ustanovitve univerze. Če bi ta nesrečni poslanec imel res stvar samo pred očmi in se mu ne bi šlo le za osebne namene, bil bi moral spoznati, da on ne sme v zbornici nastopiti, ker znano je bilo, da ga nočejo razne stranke mirno poslušati, in da on stvari s svojim nasto-

pom le škoduje in nikakor ne koristi. On je pa po vsej sili nastopil in doživel je nepopisno osramočenje, s tem pa stvari neizmerno oškodoval. Slovanski centrum ne reši na noben način ponesrečenega nastopa svojega načelnika in naj mu še tako krasne zaupnice izreka in v Ljubljano pošilja, kjer sedi dr. Šusteršič v varnem zavetju na plesnjivih lavorikah, ki si jih je pri vseučiliški debati v zbornici stekel. Važnost in vrednost omenjene zaupnice slov. centra se pa tudi iz tega razvidi, da je samo 6 članov bilo navzočih, ko se je o tej interesantni zaupnici sklepalo. So pač možje, ti klerikalni poslanci, ki vedno naglašajo, kako jim leži blagor poljedelca na srcu; ko pa pride do glasovanja o najvažnejših vprašanjih, takrat pa iščeš zaman ljudska rešitelja Šusteršiča in Vencajza. Tako se je dne 14. t. m. glasovalo o paragrafih 2. in 11. zakona o kmetijskih zadrugah, ki določata ravno delokrog teh zadrug, ali gospodov Šusteršič in Vencajz nisi našel v zbornici, ona rešujeta kmeta zunaj zbornice po svojih osebnih načrtih. Ko bi se taki ljudje vsaj pri vsaki priliki ne bahali s svojo ljubeznijo do našega revnega kmeta?

Vzgojitelj Tavčar. Klerikalna načela o versko nravni vzgoji slovenskega ljudstva — našla so vrednega zastopnika v osebi leškega župnika Janeza Tavčarja. Ta človekoljubni učitelj in vzgojitelj je bil pri deželnem sodišču v Ljubljani zaradi neusmiljenega pretepavanja šolskih otrok obsojen na 200 kron globe in v izgubo sposobnosti do nadaljnjega poučevanja. O tej zanimivi razpravi izvedeli smo nekaj podrobnosti. Metoda, s katero je utepal ta dušni pastir in učitelj kmečki mladini veronauk in druge potrebne stvari v glavo, obstojala je namreč v neusmiljenem pretepavanju šolske mladine s palec debelo palico. — Zaradi tega sedel je župnik Tavčar sedaj že v drugič pred deželnim sodiščem na zatožni klopi. Ni dolgo tega, kar je bil obsojen zaradi pretepavanja otrok v denarno globo 40 K. — Toda ta milostna kazen ga ni prav nič poboljšala. — Ko ga predsednik vpraša, zakaj vendar tako kruto tepe, odreže se vzorni pedagog: »Po mojem mnenju še veliko premalo tepem.« Otroci, večinoma dekletca v starosti 8 in 9 let, bili so zdravniško preiskani in so se konstatirale različne poškodbe, tako črne lise in krvne podplutbe na hrbtih, na rokah in mej drugim pri jedni deklici celo na sprednjih notranjih delih nog. Farški surovež imel je namreč navado, da je deklice drezal z debelo palico v spodnji del života. Obtoženec je pri razpravi mej drugim sam pripoznal, da je otroke in sicer ves razred obdržal od 8 ure dopoldne do 2. ure popoldne v šoli. Ko so otroci jeli jokati in klicati, da so lačni, je pa zopet palica pela. Pred sodiščem se je zvijal na vse mogoče načine, toda zaprisežene priče potrdile so njegovo krivdo v celem obsegu.

S košem gnoja plačan pogreb. Nekje v kraju ob Vipavi je živel črevljar. Dokler je bil zdrav, je zaslužil toliko, da sta shajala z ženo ter živela dalje, tako pač, kakor se živi ob siromašni obrti na kmetih. Ali prišla je bolezen. Mož je bolehal in bolehal in končno obležal. Dolga štiri leta ga je mučila bole-

zen in šele pred kratkim mu je bila usoda toliko milostna, da mu je vpihnila luč življenja. Imel je mož sicer borno hišico, ali sčasoma se je bil tako zadolžil, da ga je moralo začeti županstvo podpirati in končno skrbeti zanj. Ko je njegova duša, oproščena zemskih okov, želela pred prestol Vsemogočnega, je poskrbelo županstvo tudi za rakev, da so zemske ostanke ubogega trpina vložili dostojno v zemljo v tolažbo zapuščene vdove. Ali pri pogrebih mora biti nunc poleg, in ti posvečeni gospodje v črnih suknjah kaj neradi storijo kak korak brez plačila. — Ubogega črevljarja je bilo treba pokopati, se ve, z duhovnikom. Ali kje vzeti denar ter ga plačati? Vdova je bila obupana, županstvo pa je sodilo, da kakor mu je ono poskrbelo rakev ter ga poprej podpiralo, tako se dobi tudi v farovžu sočutno srce za trpina ter naredi g. nunc tistih par korakov brezplačno. Tako je mislilo županstvo, ali ne tako g. nunc. Zavohal je, da ima žena koš gnoja, in ker ni mogla plačati v svetlih kronah, katere tako razveseljujejo žegnane oči, jej je ukazal takoj pripeljati v farovž tisti koš gnoja namesto plačila v denarju. On je bil plačan, pa dobro; kaj njemu mari vdova! Včasih se je reklo: Prah si in v prah se spremeniš; sedaj pa bo treba menda prah zamenjati z gnojem.

Hranilnične knjižice. Katoliški duhovnik se sprizanjuje z modernimi gospodarskimi napravami. Brali smo, kako so katoliški mnih Kitajcem pokradeno in oropano premoženje prav po modernih sredstvih bančnega prometa spravljali v varnost. Brali smo, kako na Francoskem mnih prav moderno kapitalistično gospodarstvo in testamente in hranilnične vloge vernikov eskomptirajo. Tlake ni, morajo se tedaj stegovati po dolgotni odeje. »Auri sacra fames« pri židih ni tolika, kakor mej katoliškimi duhovniki. Hranilnične vloge so nekaj vidno zgrabljivega; židu in katoliškemu duhovniku so nekaj tabernakelj, shramba miru in sprave. Pribijemo naj neko posebno prakticanje. Iz Amerike pošlje ubog Slovenec par sto dolarjev župniku, da jih naloži v hranilnico. Župnik seveda rad stori in vloži denar v kako farovško posojilnico. Knjižice shrani. Ako jih hoče lastnik dobiti, jih drugače ne dobi, če ne izroči stvari liberalnemu advokatu. Potem pošlje župnik knjižico in sicer direktno lastniku iste. V knjižici stoji, da je isto župnik vinkuliral, da ne sme drugi denarja vzdigniti, kakor isti, kojega župnik dotične župnije za sprejem določi ali njega identiteto potrdi. Knjižice se res lahko izgube ali ukradejo. Naši duhovniki poznajo svoje ljudi. Pa zaradi tega te vinkulacije vendar ni treba. Vinkulira se na lastnika, sorodnike, pooblaščenca, ali kaj je treba zraven popa?! Koliko Slovencev v Ameriki umre in koliko hranilnih vlog preide s tem v korist — mrtve roke! — in potem še kdo javka nad »nesrečnim razkolom« mej posvetnimi in duhovskimi Slovenci!

Poželjenje mesa na prižnici. Zapustil je Sodražico gospod Lavrič in premilostni mu je preskrbel za naslednika vnetega razlagatelja mesenega poželjenja. Povdarjamo, vnetega, ker ta gospod že skoro poldrugi mesec vedno le o mesenem poželjenju svojim potrpežljivim ovčicam pridiguje. Kakor da je specialist v tem! Istina je, da se mora ljudstvo učiti,

bodriti in k dobremu napeljavati, kar je tudi v resnici jedina naloga katoliškega duhovnika, a vsaka prenapetost, naj si je že kjer hoče, je škodljiva. Kakor se vsakdo nadležnega »Leierkostna«, ki goni svoj enakomerni »didldaj«, kmalu naveliča, tako so se tudi Sodražičani po mnenju gospoda kapelana samega že naveličali njegovih šablonskih propovedi o 6. božji zapovedi. V nedeljo je kar raz leco pokaral vernike, zakaj da kašljajo, kadar jim on razklada o 6. božji zapovedi. Kar nekake obstrukcije je ta gospod obdolžil svoje ovčice! Mogoče je pa imel prav? Ljudje delajo že razne dovtype o njegovih pridigah, a vendar te točke ne more zapustiti. Mogoče ga ta predmet tako interesira, ali mu pa jemljo njegovi obiski v konsumu in poslovanje v istem preveč časa, da si ne more priučiti drugih pridig.

Župnik na Colu, znani Košir, zopet obsojen! Gospodu Andreju Rovanu, županu, je v dan deželnozborske volitve pred zbrano volilno komisijo očital, da so se volilni imeniki po reklamacijskem postopanju falsikovali. Prvo sodišče je obrekljivega popa — ki pa po navadi »Slovenčevi« niti poskušal ni, dokazati resnico — oprostilo, češ, da se očitaneje ni izreklo naravnost proti županu, tako da ni zadosti jasno in določeno. Ali volilci bili so bistrumnejši, ter so vedeli, kam meri Koširjeva beseda. Takoj, ko je župnik izustil svojo pobožno laž, pričeli so klerikalni volilci godrnjati: sedaj vidimo, kake može in kakega župana imamo! Druga inštanca pa je Koširja obsodila, ter mu prisodila 20 kron globe. Globa sama na sebi ni občutna, bolj občutne bodo druge posledice! Košir je namreč — posvetovavši se s svojimi vipavskimi prijatelji — prignal k prvi razpravi v daljno Vipavo gosp. dr. Brejca, meneč, da bode s tem dragim zastopnikom Rovanu snedel par kravic iz hleva! No, pa se je stvar drugače zasukala: kravice bodo šle s farovškega hleva in kmeta Rovana groši ne bodo žvenketali po dr. Brejčevi bisagi!

Umetno barvana kaša. V Ljubljani in po deželi se prodaja zadnja leta svetlorumena kaša kot »ogrška« kaša, ki dela domači kaši konkurenco. Dr. E. Kramer, ravnatelj kmetijsko kemičnega poskušališča v Ljubljani, kateremu se je zdelo stvar sumljiva, preiskal je več vzorcev te kaše kemično ter našel, da je takozvana »ogrška« kaša umetno barvana. Trije vzorci so bili barvani s »Kurkuma« barvilom, jeden pa s katranovim barvilom »Echtgelb«. Ta barvila sicer niso zdravju škodljiva, ako se pa pomisli — kakor so pokazala kemična preiskavanja dr. E. Kramerja — da ima domača kaša isto redilno vrednost kakor »ogrška«, torej umetno barvana nima družega namena, kot ljudi s tako manipulacijo varati. Liter »ogrške«, barvane kaše stane v Ljubljani 28 vinarjev, domača pa 20 vinarjev, torej stane konsumenta barvilo, katero je brez pomena, 8 vinarjev pri litru kaše.

Coprnico so ujeli. Ljubljanska policija je ujela coprnico in jo dala pod ključ. Ženska je bila znana daleč okrog in iz cele dežele so prihajali ljudje k njej iskat pomoči v vseh nadlogah življenja. Tudi ljubljaničani se jo obiskavali. V hiši kjer je stanovala, je imela velik ugled in vsi so se je bali kot coprnice. Znano je bilo v hiši, da ima mizico, na kateri se

včasih na njeno povelje pokaže sam satan in se ž njo pogovarja. Gorjé tistemu, ki se je vsedel k tej mizici, vstati ne more več, dokler ona ne izpregovori svoje formelce. Tudi je bilo v hiši znano, da ima coprnica Kolomanove bukvice in da zna zagovarjati. Ko je policija zvedela za to coprnico, jo je opazovala in jo prišla, zaprla ter jej vse knjiga, čarovne predmete in čudotvorne korenine zaplenila. Našla se je pri njej knjiga »Kolomanov žegen«, ki ima 71 kapitelov in 271 strani. Neka druga knjiga se imenuje »Sanje Device Marije« in imajo čudotvorno moč, če se privežejo na trebuh. S pomočjo teh knjig, korenin, starih rut, cunj, sladkorja, storžev itd. je coprnica zdravila razne človeške bolezni, kakor raka, otekline na nogah, kašelj, katar itd. Zdravila je na jako originalen način. Ženski, ki ji je tožila, da jo boli trebuh okoli popka, je dala staro raztrgano ruto in košček sladkorja, pa ji je vse minulo. Dekletu, ki je imelo nezakonskega otroka, pa ni fant hotel za njega plačevati, je dala cunj, katera je imela moč, da se je fant spomnil svojih očetovskih dolžnosti. Dekleta so kar vrela k coprnici in našla so pisma, v katerih pišejo, da bi njej pomagalo »Tega človeka pridobiti«. Tudi prešiče je znala zdraviti in hodila je celo po deželi okoli prešiče zdraviti. Na stanovanju so neki našli vse polno pisem in celo telegramov s prošnjo, da naj pride zdraviti. Coprnijo je neki uganjala že dve leti in si jo seveda pustila dobro plačati. Coprati jo je naučil brat bivšega župnika na Primskem, kateri je vse skušenosti svojega stanu razodel bratu in ima sedaj čudotvorno moč v sebi. Ta jej je tudi blagoslovil vse reči, katere so se dobile pri njej. Morda si bode čarovnica sedaj še iz ječe pomagala. Radovedni smo, če zna tako coprati.

Tatvina na Črnučah. Te dni se je utihotapil neznan tat v hišo T. Vilfanove, po domače Rogovilčevo in se v hiši skrtil. Ponoči je prišel v sobo, kjer sta spali T. Vilfanova in njena hči in je odprl mizni predalček in vzel iz njega dva stotaka, več desetakov in srebrnega denarja, vsega skupaj okoli 800 kron, potem hranilnično knjižico kranjske hranilnice z vlogo 100 kron, zlato ovratno verižico s kolajno Matere Božje in dve zlati broži. T. Vilfanova je slišala, ko je tat odšel iz sobe in vrata za seboj zaprl in je še vprašala svojo hčer, kaj je neki delala dekla v sobi. Tat je moral iti tudi skozi poselsko sobo, kjer ga pa ni nihče videl in ne slišal.

Krvna osveta. Dne 3. t. m. je zabolal cerkovnik Gaetano Termini v Castrogioanni v Siciliji župnika Giuseppe Vizija, ravno ko se je v zakristiji pripravljati k maši. Neki župnikov sorodnik se je namreč že pred leti sprl s sorodnikom Terminija in ga je v tem prepiru ustrelil, potem pa je pobegnil. Gaetano Termini je tedaj takoj sklenil, da hoče osvetiti umorjenca, kakor je v Siciliji običaj. Vstopil je v župnikovo službo ter je vedno iskal prilike, da bi izvel svojo namero. 2. t. m. zvečer se je radi malenkosti sprl z župnikom, ki ga je vsled tega odpustil iz službe, in tako je našel cerkovnik vzrok, da je Vizija umoril in tako zadostil »Vendettici«.

Pet lastnih otrok umoril. Kakor poročajo listi, se vrši v Chartresu, na Francoskem obravnava proti kmetu Edwardu Briereju, ki je umoril 21. aprila ponoči svojih pet otrok. Hotel se je ože-

niti z mladim, bogatim dekletom, a to je dejalo da ne mara vdovca s tolikerkimi otroci. Brière vse taji ter pravi, da so bili isto noč roparji v njegovi hiši in so ti otroke umorili mej tem časom, ko je bil v gostilni. Toda dokazi so skoro popolnoma jasni, da je Brière sam morilec.

V blaznosti. Iz Pirne na Saksonskem javljajo: Te dni je prišel v župnijo Schlunzig neki berač prosjačit k pasttorju Dittmannu. Ko ga je hotela pasttorjeva žena zapoditi iz stanovanja, je sprožil revolver, a k sreči ni nikogar zadel, potem je zbežal. Naslednjega dne je prišel zopet ter je hotel govoriti s pasttorjem. Ko so ga prijeli, je spoznala v njem pasttorica svojega 22 letnega brata Richterja iz Draždan. »Berač« je sam priznal, da je prišel pred par dnevi v cerkev, ker je namerala župnika Dittmana na prižnici ustreliti. Toda, ker je pridigoval njegov brat, in ne svak, se je zopet umaknil. Richter je tudi izpovedal, da je hotel še več drugih saksonskih duhovnikov umoriti. Njegovi sorodniki so ga spravili v blaznico, ker je menda blazen.

Koliko ljudi je na naši zemlji? Po štetju od leta 1895 biva na našem planetu blizo 1500 milijonov ljudi. Od teh je, približno 500 milijonov, torej ena tretjina, kristijanov, med temi je pa samo kakih 200 milijonov rimskih katoličanov. Od vseh zemljanov je toraj dobra osminka prave vere, sedem osmink pa jih tava v krivo-verstvu, največ, namreč dve tretjini vseh ljudij na zemlji, je paganov ali ajdov. Med temi je zopet kakih 750 milijonov privrženecv Brame ali Bude. Ti verujejo tudi nekako božjo trojico, Brama, Višnu in Živa. Domišljujejo si tudi, da je bog se včlovečil v Budi, to pa na kakih dvanajstkrat. Budistov živi največ v Aziji, tudi Kitajci so neke vrste Budisti. Zadnji čas so začeli po vzgledu katoliških in protestantovskih misijonarjev, ki prihajajo v njihove dežele, tudi razpošiljati misijonarje; najprej iz Kitajskega v zahodne dele severne Amerike. Boj za vero, boj za blago! Zmagal bode kdor bode imel večjo znanost za sebe, kakor so nedavno katoliški učenjaki v Monakovem izpoznali, da protestanski del Nemčije katoliškega nadkriljuje, ker ima višjo omiko.

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

Skrbno izdelovanje

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mastni trg.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

Loterijske srečke.

Gradeo , 7. decembra.	64, 78, 32, 66, 44
Brno , 11. decembra.	86, 45, 61, 27, 41.
Dunaj , 7. decembra.	72, 66, 16, 53, 2.
Praga , 18. decembra.	32, 7, 59, 38, 71.
Lino , 14. decembra.	90, 27, 50, 46, 55
Trst , 14. decembra.	63, 42, 36, 14, 21.

Tržne cene v Ljubljani

7. decembra 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	19	—	Špeh povejen, kgr.	1	60
Rež, „	15	—	Surovo maslo, „	2	—
Ječmen, „	13	60	Jajce, jedno	7	8
Oves, „	16	—	Mleko, liter	—	20
Ajda, „	14	—	Goveje meso kgr.	1	30
Proso, „	16	—	Telečje „	1	35
Koruza, „	13	40	Svinjsko „	1	50
Krompir, „	4	20	Koštrunovo „	—	80
Leča, lit.	—	20	Piščanec	1	20
Grah, „	—	50	Golob „	—	40
Fižol „	—	30	Sen, 100 kilo	7	—
Maslo, kgr.	2	40	Slama, „	—	6
Mast, „	1	50	Drva trda, kiftr. . .	9	20
Špeh svež, „	1	30	„ mehka, „	5	80

Dobiva se povsod!

Dolžnost vsake rodoljubne hiše je, da poskusi in vedno rabi le

kavino primes
v prid družbe sv. Cirila in Metoda, kakor tudi vse druge

cikorijske izdelke
samo iz domače „Prve jugoslovanske tovarne za kavino surogate v Ljubljani.“

Zahtevajte povsod!

Zobozdravniški in tehnični ateljé.

Ruvanje zob z kloretilom, dušikovim oxydulom (Lustgas) itd.

Plombe iz zlata, porcelana in drugih sredstev.

Zlate krone in spone, **zobovja** iz kavčuka, aluminija (2117—1)

Zobozdravnik
Dr. Rado Frlan,
Ljubljana Špitalske ulice št. 7. I. nadstr.

Ordinacija od 9—12. dopoldne in od 1—6 ure popoldne. Za uboge brezplačno ruvanje zob od 8—9. ure zjutraj.

E. Schmarda
oblastveno potrjena

potovalna pisarna
v Ljubljani

Dunajska cesta št. 6 (v Šobrovi hiši)

Izdaja voznih listkov tu- in inozemskih železnic, in sicer listkov za navadne voznje, za voznjo tja in nazaj, za okrožna potovanja, priredi tudi romarske vlake itd.

Izdaja voznih listkov za vse razrede v Avstriji konc. franc. parobroda „Compagni Générale Transatlantique“ v Parizu katerega parobrodi vozijo naravnost brez prelaganja **iz Havra v New-York.**

Vozi se iz Ljubljane čez Trbiž-Beljak Inomost-Buchs-Basel-Pariz-Haver. — Parobrodi vozijo 6 do 8 dni čez morje.

Najkrajša in najhitrejša proga iz Evrope v Ameriko. — Izvrstna hrana in postrežba na ladji.

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad
15 milijonov kron. nad 300.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska
na Mestnem trgu
zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 od sto ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem. (1856—16)

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno.